

Abstract

Falf konferens 10-12 juni 2015

Arbetslivets förhållanden och villkor – mellan kontinuitet och förändring

Work in progress

”Jämställdhet som självklarhet”

Berättelser från den svenska gruv- och skogsnäringen

Lisa Andersson och Maria Johansson

Arbetsvetenskap, Luleå tekniska universitet

Med utgångspunkt i den svenska gruv- och skogsnäringen undersöker vi i detta paper hur jämställdhet och jämställdhetsarbete förstås och görs i två mansdominerade industrier. Gruv- och skogsnäringen är två centrala aktörer i svensk basindustri och bidrar till stora exportintäkter och betydande sysselsättning, särskilt i den norra glesbygden i Sverige. Båda dessa branscher är i dag högteknologiska och kunskapsintensiva och i de båda branscherna finns idag en uttalad ambition för ökad jämställdhet. Andelen kvinnor har visserligen successivt ökat under de senaste åren men att förändra genusrelationer har visats sig vara svårare än att förändra tekniska eller organisatoriska villkor. Den svenska skogssektorn sysselsätter cirka 100 000 personer och 84 procent av dessa är män (Skogsstyrelsen 2012). Liknande siffror gäller även för gruvindustrin, där 85 procent av de anställda i produktionen är män (Bergsverksstatistik 2013). Tidigare forskning indikerar även att dessa organisationer inte enbart är numerärt obalanserade utan också präglas av traditionellt ’maskulint kodade’ normer, arbetsplatskulturer och yrkesideal. Vår övergripande frågeställning lyder: Hur konstrueras och vad innehåller jämställdhet och jämställdhetsarbete i dessa mansdominerade organisatoriska kontexter? Vilka konsekvenser får det för det faktiska jämställdhetsarbetet i organisationerna? Materialet består av åtta semi-strukturerade intervjuer med personer med kunskap och ansvar för organisationernas arbete med jämställdhet. Vårt teoretiska ramverk tar sin utgångspunkt i feministisk teori och diskursanalytiska premisser där språket inte neutralt beskriver en verklighet utan aktivt skapar såväl problem som lösningar som får reella social, samhälleliga och politiska konsekvenser. De preliminära fynden indikerar att jämställdhet antas handla om kvinnor, både som problem och lösning i relation till (o)jämställdheten i svensk gruv- och skogsnäring.